

декларації. Таке рішення звичайно ж позитивно вплине на те, що не відбудеться призупинення комерційної діяльності та господарська діяльність може здійснюватися за умови дотримання встановлених правил.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 2 березня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#n129>
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про зупинення строків надання адміністративних послуг та видачі документів дозвільного характеру» від 28 лютого 2022 р. № 165. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/165-2022-%D0%BF#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 165» від 9 березня 2022 р. № 233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/233-2022-%D0%BF#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» від 18 березня 2022 р. № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2022-%D0%BF#n26>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. № 314» від 3 травня 2022 р. № 535. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/535-2022-%D0%BF#Text>
6. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

Дарієнко Вікторія Вікторівна,
*студентка 2-го курсу магістратури факультету цивільної
та господарської юстиції Національного університету
«Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Зятіна Д. В.

ЛІЦЕНЗУВАННЯ І КВОТУВАННЯ ЗЕД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабне вторгнення держави-агресора Російської Федерації в суверенну Україну призвело до значних труднощів в підтримці економіки країни та зумовило необхідність пошуку нових механізмів

сприяння економічному розвитку, в тому числі зовнішньоекономічній діяльності. Такі механізми мають бути спрямовані на подолання негативних економічних наслідків найбільшої кризи в державі – війни, пошук шляхів підвищення доходів країни в рамках стагнації економіки та вихід на нові ринки збуту вітчизняної продукції.

Військові дії безпосередньо вплинули на регулювання зовнішньоекономічної діяльності, в тому числі на порядок ліцензування та квотування ЗЕД. Законодавча влада України та вітчизняні науковці працюють в напрямку подолання негативного впливу війни на економіку держави. Можемо відзначити дослідницькі напрацювання таких вчених, як Ю. Краковська, О. Швець, І. Кицюк, В. Тищенко, О. Найденко, В. Остапенко, С. Скрипник, О. Процевят, О. Воронова та ін.

Запровадження воєнного стану в Україні стало підставою для прийняття важливих рішень в сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Постановою Кабінету Міністрів України № 241 від 10 березня 2022 року «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 травня 2005 р. № 362» встановлено, що до припинення або скасування воєнного стану в Україні збір за видачу ліцензії на експорт (імпорт) товарів не справляється [1].

Законодавцем розширено перелік сільськогосподарської продукції, яка підлягає обов'язковому ліцензуванню, зокрема: кури свійські; м'ясо та їстівні м'ясні субпродукти, солоні або в розсолі, сушені або копчені; їстівне борошно з м'яса або м'ясних субпродуктів. Зауважимо, що подібні зміни в українському правовому полі в першу чергу сприятимуть внутрішній економічній діяльності, адже обмеження чи припинення торгівлі з країнами, що підтримують війну, а особливо з РФ, зумовили необхідність створення нового правового базису для задоволення внутрішніх потреб та пристосування засад регулювання ЗЕД для умов сьогодення.

Відповідно, експорт зазначеної продукції можливий лише за умови декларативного ліцензування, тобто з інформуванням уряду та видачею безоплатної ліцензії протягом однієї доби. Для отримання такого дозволу необхідно звернутись до Міністерства економіки України в електронній формі з листом-зверненням, що відповідає встановленим Урядом вимогам.

С. Скрипник та О. Процевят при дослідженні особливостей регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану, зосереджують увагу на Постановах Кабінету Міністрів України, які

вносять зміни у додатки 1 і 5 до Постанови КМУ від 29 грудня 2021 р. № 1424. Окрім розширення переліку сільськогосподарської продукції, що підлягає ліцензуванню, уряд заборонив експорт вівса, проса, гречки, цукру, солі та жита, живої великої рогатої худоби, м'яса та субпродуктів великої рогатої худоби з метою задоволення критичних потреб внутрішнього ринку [2].

Не оминувало увагу законодавця і квотування для експорту товарів. Зокрема, уряд запровадив нульову квоту для мінеральних добрив, зокрема мінеральні або хімічні, азотні; добрива мінеральні або хімічні, фосфорні; добрива мінеральні або хімічні, калійні; добрива мінеральні або хімічні із вмістом двох чи трьох поживних елементів: азоту, фосфору та калію; товари цієї групи у таблетках, упаковках масою бруто не більш як 10 кг.

Таким чином в Україні на час дії воєнного стану фактично заборонено експорт мінеральних добрив, що також спрямовано на забезпечення потреб внутрішнього ринку, не зважаючи на те, що більшу частину українського експорту становить продукція з низьким ступенем переробки [3, с. 18].

Втрата повного контролю над частиною української території, неможливість повною мірою використовувати всі засоби логістики, безпосередня загроза знищенню критичної інфраструктури прямо впливають на стан зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Вищезазначені особливості ліцензування та квотування, хоча і спрямовані на захист національної безпеки України, значно скорочують пропозицію на міжнародних ринках окремих українських товарів. Це має негативний вплив на українську економіку, внаслідок чого зусилля нормотворчого процесу спрямовані на подолання низки викликів, що стоять перед українською економікою. Слушно зазначає С. Дубницька, що зміни в ліцензуванні та квотуванні товарів, що підлягають експорту, мають найбільший вплив на стан української економіки, однак є необхідними для збереження національної єдності в умовах війни та задоволення потреб внутрішнього ринку [4, с. 44].

Підводячи підсумки, варто зазначити, що заходи, які запроваджуються урядом під час найбільшої кризової ситуації – війни, спрямовані на подолання негативних економічних наслідків та забезпечення критичних потреб внутрішнього ринку. Основними змінами, що стосуються ліцензування та квотування ЗЕД, є: розширення переліку товарів, які підлягають ліцензуванню; встановлення повної заборо-

ни на експорт окремих видів продукції; введення нульової квоти на експорт мінеральних добрив. Такі зміни застосовуються на час дії воєнного стану та спрямовані на попередження гуманітарної кризи, стабільність ринку та задоволення потреб населення у критичних продовольчих товарів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 травня 2005 р. № 362: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 р. № 241. *Офіційний вісник України*. 2022. № 25. Ст. 385.
2. Скрипник С. В., Процевят О. С., Воронова О. В. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-47>
3. Іванов С. В., Ляшенко В. І., Осадча Н. В. Стратегічні напрями формування експортної стратегії України в умовах відновлення економіки. *Економічний вісник Донбасу*. 2022. № 1(67). С. 16-27.
4. Дубницька С. В. Особливості обліку та оподаткування експортно-імпорتنих операцій в умовах перших 60 днів війни. *Місце України у світовому розвитку науки та техніки*: матеріали ХСІV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 28 липня 2022 року / Хмельницький, 2022. 136 с.

Дума Тетяна Петрівна,

студентка 2-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського права і процесу Зятіна Д. В.

УКЛАДЕННЯ ЗЕД-КОНТРАКТІВ З ПОСТАВКИ ТОВАРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Не так давно зовнішньоекономічна діяльність в Україні випробувалася пандемією COVID-19. Ледве оговтавшись від її наслідків український ринок потрапив у нове випробовування – військові дії та оголошення воєнного стану по всій країні. Війна принесла в державу руйнування значної частини виробничої бази, проблеми на ринку праці та втрату основних логістичних ланцюгів постачання товарів. Все це, в сукупності з кризою експорту сільськогосподар-